

Mijn opa,
Astro Noud

Mijn opa,
Astro Noud

Joeri Donsu

Schrijver: Joeri Donsu
Coverontwerp: Joejoesan
ISBN: 9789464482331
© Joeri Donsu

1 Wat je eerst moet weten

Dit verhaal gaat over mijn opa, opa Noud. Hij is enkele maanden terug aan een hartstilstand overleden, maar ik denk nog elke dag aan hem. Opa Noud was mijn beste vriend en als je iemand verliest waar je zoveel van houdt, dan raak je dat droevige gevoel niet snel kwijt. Je hebt nergens zin in en wil het liefst de hele dag in je bed blijven.

Toen hij nog leefde, zei opa vaak dat ik vrienden van mijn eigen leeftijd moest vinden. 'Ik heb niet het eeuwige leven, Jonas,' mompelde hij dan hoofdschuddend. 'Als ik er straks niet meer ben, wil ik niet dat je helemaal alleen overblijft. Niemand redt het in de wereld in zijn eentje, zelfs een stoere jongen als jij niet.'

Opa had daar natuurlijk gelijk in, maar ik vond het altijd zo leuk met hem. Hij was altijd vrolijk en vaak knettergek. Zo kon hij, als we alleen waren en hij net een biertje op had, hele zinnen al boerend uitspreken. 'Kun... je... mij... de suiker... aangeven... Jonas?', klonk het dan. Of: 'Hoe... was... het... vandaag... op school... jongen?' Opa beweerde altijd dat buitenaardse wezens zo praatten, maar dat geloofde ik natuurlijk niet. Eén keer moest ik zo hard om zijn geboer lachen dat ik bijna in mijn broek plaste. Ja, opa was een echte grappenmaker. Mijn grote probleem is dat ik moeilijk vrienden maak. Roel, mijn pa, zegt dat dat wel verandert als ik over

enkele maanden naar de middelbare school ga. Daar zullen heel veel jongens op zoek gaan naar nieuwe vriendjes. Nou, ik hoop dat hij gelijk heeft. Hoewel, eigenlijk red ik mezelf best in mijn eentje. Ik ben vaak alleen op mijn kamer. Ik lees dan een goed boek of doe Minecraft op mijn computer. Mijn nieuwste project is het nabouwen van de Eiffeltoren in Parijs en daar ben ik al een tijdje mee bezig. Op YouTube zijn daar genoeg filmpjes van, maar ik wil het helemaal zelf doen, als een echte architect. Daarom heb ik van internet allemaal plaatjes en foto's gedownload. Op één site vond ik zelfs enkele originele bouwtekeningen. Wist je dat er onder de Eiffeltoren een heel gangenstelsel zit, waar je makkelijk in kunt verdwalen?

Volgens mij heb ik helemaal geen vrienden nodig, maar als er straks op mijn volgende school één of andere pester het op mij gemunt heeft, is het wel fijn om er één te hebben. Dan kunnen we elkaar beschermen, samen huiswerk maken en gezellig naar school fietsen. Ik ben dus wel van plan om eraan te werken.

Mijn opa was 75 jaar toen hij op een nacht naar bed ging en daarna niet meer wakker werd. Mijn vader noemde het 'een mooie dood' omdat opa niet had geleden en vredig was gestorven. Dat vond ik maar vreemd. Ik ben vaak blij als 's ochtends de wekker gaat en ik wakker word op het moment dat een dinosaurus me wil opeten.

Op het nippertje gered! Ik hoop dat opa een mooie droom had toen hij doodging.

Na opa's crematie in Westerveld was ik een paar dagen helemaal kapot. Ik kon niet geloven dat opa me had verlaten en sloot me op in mijn slaapkamer. Alleen voor school en het avondeten kwam ik eruit. Op mijn computer keek ik naar foto's van ons samen (opa ging zelfs met me mee in de Baron in de Efteling) en probeerde te verzinnen waar hij nu echt was en hoe hij zich voelde.

Aan mijn verdriet kwam een einde toen op een avond langzaam mijn slaapkamerdeur openging en opa opeens weer voor me stond. Goed, hij zag er wel wat anders uit, maar het was hem toch echt. Opa was speciaal voor mij teruggekomen om samen nog één groot avontuur te beleven.

En daar ga ik je nu alles vertellen.

2 Een wandeling in het donker

Het is een warme zomernacht en ik lig in bed naar het plafond te staren. Mijn rug is helemaal nat en rechts van me zie ik uit mijn ooghoeken de cijfers van mijn wekkerradio verspringen. Ik draai me voorzichtig om

en zie dat het al 03:23 uur is. Wow, ik ben dus al meer dan vijf uur wakker. Ik draai mijn kussen om en hoop dat het onderste gedeelte wat koeler is. Nee, dat werkt ook niet. Het is gewoon te heet om te slapen.

De weerman van het journaal maakte er maar een grapje van. Met een waterijsje in de hand vertelde hij doodleuk dat we ons in een hittegolf bevonden die nog wel enkele dagen zou duren. Morgen wordt het zelfs 41 graden in het zuiden van het land. Dat kan ik me eigenlijk niet voorstellen.

Pa heeft het idee geopperd om samen met Evelien, dat is zijn nieuwe vriendin, naar het strand te gaan om daar de koelte op te zoeken. Dat zullen wel meer mensen gaan doen, want we gaan nu de derde week van de zomervakantie in. Iedereen heeft dus vrij. Mijn vader heeft eigenlijk een hekel aan zonnen, maar het vooruitzicht op het eten van gebakken mosselen trekt hem altijd over de streep. Bovendien is Evelien helemaal gek van de zon. Zodra die begint te schijnen, wordt ze opeens hyperactief en irritant vrolijk. Och, het zeewater zal ook wel een lekkere temperatuur hebben. Misschien kan ik met pa daar met een bal overgooien of zo. Ik zal voor de zekerheid ook maar de laatste Leven van een loser meenemen. Dat boek heeft Evelien nog voor me gekocht, omdat ze weet dat ik daar fan van ben. Of misschien wilde ze gewoon vriendjes met mij worden. Wie zal het zeggen?

Iemand klopt zachtjes op de deur.

‘Jonas, ben je wakker?’

Ik ga langzaam rechtop zitten. Was dat echt een stem of ben ik toch even in slaap gesukkeld? Mijn kat Harvey, die ook op mijn bed ligt, spitst geïnteresseerd de oren.

‘Opa?’, zeg ik onzeker.

De deur piept als hij langzaam opengaat en inderdaad, het hoofd van opa Noud verschijnt om de hoek. Hij grijnst.

‘Grote vriend, je bent nog wakker. Veel te heet om te slapen, hè?’

Ik knik.

‘Mijn T-shirt is helemaal nat.’

Voorzichtig sluit hij de deur en loopt mijn kamer in. Hij strijkt zijn grijze haar naar achteren en doet even zijn ronde bril recht.

‘Wat doe je hier, opa?’, vraag ik.

‘Ben je klaar voor een onvergetelijk avontuur, Jonas? Ik wil je graag iets heel moois laten zien.’

Ik snap het even niet.

‘Een mooi avontuur... om half vier ’s nachts?’

‘Een perfecte tijd, ja. Kom, kleeft je snel aan. Een korte broek en slippers zijn genoeg. Het is nog steeds warm buiten. En doe maar even een droog T-shirt aan. Anders vat je nog kou in de wind.’

‘En mijn vader?’

‘Roel en Evelien vinden het goed. Die zijn al gaan slapen. Ik heb het hen eigenlijk gisteren al gevraagd, maar toen was het nog onzeker of het doorging.’

‘Of wat doorging?’

‘Dat zie je zo. Doe eerst maar je kleren aan. Wat ik je straks ga laten zien, zul jij je hele leven niet vergeten. Echt waar.’

Ik lach. Opa heeft weer iets bedacht, hoor.

‘Oké... Ik ben benieuwd!’

Miauw?

Ik aai mijn kat over zijn kop.

‘Ik denk niet dat jij mee kan, Harvey,’ zeg ik. ‘Ga maar lekker verder slapen!’

We stappen in opa’s auto, een gammele Opel die al bijna 25 jaar oud is maar het volgens hem nog steeds goed doet. Opa draait meteen alle ramen open. Hij heeft geen airco in de wagen.

‘Gordels om, Jonas. Daar gaan we.’

Zodra we gaan rijden, komt een koele bries ons tegemoet. Oeh, dat is lekker. Ik ben opeens klaarwakker. Ik doe mijn hand uit het raam om de wind te voelen en moet glimlachen. Dit is nu al een goed idee. Opa knikt even en doet de radio aan.

We rijden het dorp uit en slaan daarna meteen naar rechts, richting het Oosterveldse bos. Hier zijn geen lantaarnpalen meer die de weg verlichten. Als opa’s autolampen plotseling stuk zouden gaan, zijn wij de

pineut. Opa neuriet zachtjes mee met een liedje op de radio dat ik niet ken.

‘Het is hier best donker,’ zeg ik voorzichtig.

‘En dat is juist de bedoeling, Jonas. Hoe donkerder, hoe beter. Hoe oud ben je nu? Tien? Elf?’

‘Elf.’

‘Elf al. Dan ben je toch niet meer bang in het donker?’

Eigenlijk is dat nog wel een beetje het geval, maar dat wil ik niet tegen opa zeggen. Bovendien voel ik me bij hem wél veilig.

‘Tuurlijk niet,’ zeg ik moedig. ‘Ik ben geen klein kind meer.’

‘Heel goed. Je moet ook nooit angstig zijn voor het onbekende. Het onbekende is juist een uitdaging; iets dat je moet onderzoeken. Op het moment dat je erop uit bent gegaan en het hebt onderzocht, hoef je er niet meer bang voor te zijn. Meestal valt het achteraf toch mee. Niemand vindt het leuk om naar de tandarts te gaan bijvoorbeeld, maar meestal is er niets aan de hand, toch? Kijk, we zijn er.’

De auto stopt en de koplampen verlichten een afgelegen, donker huis. Opa buigt zich naar me toe.

‘Het schijnt dat hier een spook woont die alleen op warme dagen als deze te zien is,’ zegt hij op gedempte toon.’

Ik verstijf helemaal. ‘Een s-s-spook?’

‘Ja, daarom heb ik je meegenomen, Jonas. Ik heb een videocamera meegenomen, dus...’

‘Maar...’

Opeens buldert opa van het lachen. Hij slaat me speels op mijn schouder.

‘Grapje. Denk je dat ik dan ook niet doodsbang zou zijn? Man, ik durf zelfs het spookhuis van een kermis niet in.’

Ik lach opgelucht. Opa en zijn grapjes!

‘Dus... waarom zijn we hier dan wel?’

‘Stap maar eerst uit. We moeten naar de achterkant van het huis. Wil je een appel trouwens? Ik heb er een paar mee.’

‘Nee, dank je.’

Opa doet de lampen van de auto uit en stapt naar buiten. Het is opeens helemaal donker om ons heen. Ik hoor ook helemaal niets. In een bos zouden toch ook wat dieren moeten zijn? Nerveus ga ik dichterbij opa staan en leg ik mijn hand tegen zijn rug.

‘Wacht, ik heb hier een zaklantaarn,’ zegt hij. ‘Straks struikelen we over allemaal stenen of zo. Of over een lijk natuurlijk.’

‘Opa!’, zeg ik.

‘Sorry,’ grinnikt hij. ‘Ik kon het niet laten.’

Voorzichtig lopen we richting het huis.

‘Deze bungalow is van een vriend van me. Hij is een paar maanden in Amerika, dus niemand is thuis. Hij vindt het vast niet erg als we even in zijn tuin gaan liggen.’

‘Gaan we in zijn tuin liggen?’

‘Zeker weten!’

3 Het zijn er miljoenen!

Overdag zal deze bungalow er vast mooi en luxe uitzien, maar hier in het donker kan ik me heel goed voorstellen dat het er spookt. Het huis is erg groot voor maar één persoon en alle ramen zijn met panelen gesloten. Bovendien zijn er wel veel onverlichte plekken waar een dief zich zou kunnen verbergen. Opa zal toch wel weten wat hij doet?

‘Oké, daar gaan we,’ zegt hij als we een groot veld met gras en bomen aan de randen hebben bereikt. De eigenaar van het huis moet wel erg rijk zijn als dit zijn tuin is. Opa legt een kleedje neer en gaat er op zijn rug op liggen.

‘Toe maar, Jonas,’ zegt hij en ik volg zijn voorbeeld. Dan doet hij de zaklantaarn uit en zijn we helemaal in het donker. Even verstijf ik van schrik.

‘Niet bang zijn,’ zegt opa geruststellend. ‘Ik ben bij je, dus jou kan niets overkomen. Weet je waarom ik je hiernaartoe heb meegenomen? Kijk eens omhoog!’

En dan zie ik wat opa bedoelt. Wat een hoop sterren!

Opa zucht.

‘Mooi hè? Ik had gehoord dat deze nacht één van de helderste van het jaar zou worden. En als je sterren wil

zien, moet je echt naar een plek gaan waar het helemaal donker is. In de stad of het dorp waar je woont, is er altijd licht van lantaarnpalen of zo. Door dat licht kun je de sterren niet zien.'

Ik knik.

'Ik zie er steeds meer, opa.'

'Je ogen raken gewend aan het donker: dan zie je inderdaad steeds meer sterren.'

'Hoeveel zijn het er? Duizenden? Miljoenen?'

'Miljarden. En weet je wat het grappige is? Sommige sterren die je ziet, zijn misschien allang gestorven.'

'Ze zijn dood?'

'Nou, ze zijn er niet meer. Het licht van de ster bereikt ons nu pas, jaren of misschien eeuwen nadat het is ontploft.'

'Dat snap ik niet.'

Opa lacht.

'Ja, dat is ook moeilijk uit te leggen. Even kijken... Ja, als ik nu mijn zaklantaarn aandoe, zou jij meteen het licht zien.'

'Ja.'

'Dat komt omdat de lichtdeeltjes heel snel zijn. Ze reizen met een snelheid van maar liefst 300 duizend kilometer per seconde naar je toe.'

'De auto van pa haalt maar 170 kilometer per uur,' zeg ik. 'Dat heeft hij ooit een keer gereden toen hij naar Duitsland moest.'

‘Is dat zo? Nou, dat lijkt me wel een keer lekker, zo hard rijden. Maar goed. Nou zijn de afstanden in het heelal gigantisch groot. Je kunt het je amper voorstellen. De zon ligt bijvoorbeeld 150 miljoen kilometer van de aarde. Met een snelheid van 300 duizend kilometer per seconde betekent dat dus dat het zonlicht iets meer dan acht minuten nodig heeft om de aarde te bereiken. Als de zon dus op een dag ophoudt met schijnen, dan merken we dat pas acht minuten later.’

‘Echt?’

‘Echt waar. Stel jij je nu eens voor dat je een ster hebt die miljarden kilometer verderop ligt in het heelal. Hij ligt zelfs zover dat het een jaar duurt voordat zijn licht de aarde bereikt...’

‘Ik snap het! Als zijn licht de aarde bereikt, kan hij dus al een jaar dood zijn!’

‘Heel goed. En dat is nog maar één van de duizenden mysteries die het heelal voor ons in petto heeft. Wie weet wat je daar allemaal nog meer kunt onderzoeken.’

We zwijgen even terwijl we naar de sterren kijken.

‘Vroeger lieten zeelieden zich vaak door de sterren leiden,’ vertelt opa dromerig. ‘Ze konden aan de sterrenhemel zien wat noord, zuid, oost en west was. Zie je die steelpan daar bijvoorbeeld?’

Opa wijst naar rechts.

‘Steelpan?’

‘Ja, steelpan. Als je allemaal lijntjes trekt tussen die zeven heldere sterren daar, dan krijg je een steelpan. De Steelpan is onderdeel van de Grote Beer, een groep sterren die samen een sterrenbeeld vormen. Je vindt hem altijd in het noorden van waar je vaart, net boven de horizon. Zo wisten zeelieden op open zee altijd waar het noorden was.’

Ik stel me voor hoe kapiteins vroeger op hun grote zeilschepen hun verreijker pakten en de hemel aftuurden op zoek naar de Grote Beer. Wat zou het cool zijn als je hetzelfde kon doen, maar dan ik het heelal!

‘Ik zou later ook wel door de ruimte willen reizen,’ zeg ik. ‘Ik zou die Grote Beer weleens van dichtbij willen zien.’

‘Jij wilt later astronaut worden? Dan zou je me erg trots maken, ja.’

‘Denk je dat me dat zal lukken?’

‘Gewoon goed je best doen, Jonas. Dat lukt je alles.’

‘Dus ik heb het wel in me?’

‘Natuurlijk! In het leven is het zo dat als je iets ook echt wil, het je later ook echt zal lukken. Je moet er wel voor knokken, natuurlijk.’

4 De Adventure Man

Enkele maanden later lopen opa en ik in het dorp. Spijkernoord is niet zo groot. We hebben niet eens een voetbalclub of een bioscoop, wel drie supermarkten en een kleine winkelstraat. Het is zaterdagochtend vroeg, dus er zijn nog niet veel mensen buiten. Ik weet ook niet waarom opa zo vroeg met mij wilde gaan shoppen. Het liefst was ik nog een paar uur in bed blijven liggen.

‘Zijn we er bijna?’, vraag ik.

‘Ja hoor. Ik wilde samen met jou naar de Toybox gaan.’

Mijn hart maakt een sprongetje. De Toybox is de enige speelgoedwinkel in Spijkernoord. Het staat naast de Albert Hein en de Frietfabriek, een patatzaak waar ze heerlijke frieten maar erg slechte mayonaise hebben. Hun frikandellen zijn ook wel lekker.

‘Waarom gaan we daarnaartoe?’, vraag ik.

‘Je bent volgende week toch al jarig? Ik kan niet zonder kado aankomen.’

Ik schud niet begrijpend mijn hoofd.

‘Maar als ik met je meega, dan weet ik toch al wat ik krijg? Dan is het geen verrassing meer.’

Opa grijnst.

‘Dat klopt, maar dan weet ik wel dat je blij met je kado zult zijn. Ik kan ook iets kopen dat je helemaal niet leuk vindt. Dan heb ik er voor niets geld aan uitgegeven. En met mijn pensioentje kan ik me dat niet veroorloven.’

Doe straks als je hem krijgt gewoon erg verrast en dan komt alles helemaal voor elkaar, oké?’

Daar kan ik niets tegenin brengen.

Het is rustig in de speelgoedwinkel. Een meisje staat verveeld achter de kassa naar haar smartphone te loeren. Ze tikt snel een bericht in en begint te lachen. Een jongen van vijf zwaait met een lichtzwaard in het rond en op een televisie wordt een nieuwe frisbee gedemonstreerd. ‘De Dazzel-bee geeft licht in het donker, verandert 10 seconden na lancering in een voetbal en komt in de kleuren rood, blauw, oranje en groen!’

Nee, die zou ik nooit kopen.

‘Goedemiddag,’ zegt opa als we de balie passeren. Helaas kijkt het meisje niet eens op.

‘Hmm, van haar kunnen we ook geen hulp verwachten. Eens kijken: wat zou je graag willen hebben? Een grote puzzel, Jonas?’

Ik weet het eigenlijk niet.

‘Zo’n gave R/C auto met die crosswielen? Die kunnen overal rijden.’

‘Die heb je me al vorig jaar gegeven, opa.’

‘Echt waar? En doet hij het nog? *Hij... was... niet... goedkoop.*’

Opa grijnst. Dat laatste boerde hij.

‘Opa!’

Hij geeft me een knipoog.

‘Oké, geen RC’s...’

Dan loopt hij naar een rek waarin allemaal grote gekleurde dozen staan.

‘Aha, LEGO! Dat is altijd goed. Je leert ermee bouwen en je fantasie gebruiken. Wat dacht je van zo’n piratenset of een politieburo?’

‘Daar ben ik al te groot voor.’

‘Tuurlijk, tuurlijk. Of... kijk hier eens: een Adventure Man. Ongelooflijk dat hij nog bestaat. 30 centimeter speelplezier. Wist je dat je vader deze pop als kind altijd al wilde hebben? Toen hadden we er alleen het geld niet voor. Wow, ze komen wel in veel versies, zeg. Dit is duidelijk een soldaat.’

‘Een marinier,’ verbeter ik hem.

‘Natuurlijk. En deze cowboy is ook wel leuk. Luister eens hiernaar: zijn pistool heeft echt geluid.’

Opa pakt de doos op en glundert.

‘Ik wou dat ik deze indertijd aan je pa kon geven. Wat zou Roel er blij mee zijn geweest. Zijn vrienden hadden allemaal zo’n Adventure Man, maar hij niet. Elke keer als de reclame op tv kwam, barstte hij in huilen uit.’

‘Echt?’

‘Ja, dat heeft maanden geduurd. Ik heb toen nog zo’n nep-Adventure Man voor hem gekocht uit Azië, maar die ging al na één keer spelen stuk.’

Ik kan me niet voorstellen dat mijn vader om zo’n stuk speelgoed hilde. Maar ja, ook pa is een keer kind geweest.

‘En als je genoeg hebt van de cowboy kun je ook nieuwe kleren en accessoires voor je Adventure Man kopen,’ leest opa van de verpakking. ‘Zo verander je hem zo in een dokter of een brandweerman. Cool hoor.’

‘Ik speel ook al niet meer met poppen,’ zeg ik dan.

Opa glimlacht weer en loopt verder.

‘We vinden wel iets. Wat dacht je van zo’n Nerf-geweer?’

‘Dat zou Evelien niet goed vinden. Veel te agressief.’

‘Een game voor je PlayStation?’

‘Ik zou niet weten welke.’

Opeens staat opa stil.

‘Wacht eens... dit is het.’

We staan stil voor een tafel waar een groot boek op staat uitgestald. Op de cover staat een reusachtige zon met allemaal planeten eromheen.

‘Een boek?’, vraag ik.

‘Niet zomaar een boek, vriend. Ik heb dit op televisie gezien. Het is de kinderversie van de Galactica Universa, het meest uitgebreide boek over het heelal. Sterren, planeten, supernova’s, ontdekkingsreizen, buitenaardse wezens... ze worden hier allemaal in behandeld.’

Ik twijfel.

‘Is dat boek niet te moeilijk voor mij?’

‘Dit is de kinderversie, Jonas. Kijk, er zitten zelfs korte strips in met Ronny de Ruimtevaarder. Sommige pagina’s hebben zelfs... augmented reality? Geen idee wat dat is, maar het klinkt wel hip.’